

Onderstaande levensbeschrijving komt uit het boek: 'Zonen en dochters met een missie - Een boek over missionarissen uit Boekel en Venhorst', door Jan Meulemeesters c.s. (100 pagina's A4)
Uitgave: 2002, Heemkundekring & Missiecomité Boekel-Venhorst.

Mensen te arm om slecht te zijn

Driek Verhoeven werkte 37 jaar keihard in Brazilië tot hij doodziek moest terugkeren. Hendrikus Leonardus Verhoeven werd geboren in Zeeland op 11 augustus 1900 als oudste zoon van Johannes Verhoeven (1868-1942) en Johanna van Lieshout (1868-1922). Al snel daarna verhuisde het gezin naar Boekel naar de Bovenstehuis. Driek hielp thuis op de boerderij.

Als achttienjarige ging hij 'in dienst' in de buurt bij boer van de Berk. Pas na het overlijden van zijn moeder koos hij voor de priesteropleiding. Na de Latijnse School in Gemert ging hij naar de priesters van het H. Hart in Liesbosch. Daarna volgde hij de studies filosofie en theologie in Nijmegen en op 14 juli 1935 werd hij priester gewijd. Pater Norbertus, zoals hij vanaf toen heette, werd rector in De Rips. Hij was al zevenendertig toen zijn ideaal in vervulling ging: Brazilië.

Brazilië wordt voor Padre Norberto een tweede vaderland. Hij begint als kapelaan en wordt later pastoor in Moreno en Várzea en van 1947 tot 1950 is hij pastoor in Igarassu.

Tijdens een vakantie in 1948 houdt hij een spreekbeurt over emigratie naar Canada in Hotel 'De Keizer' in Gemert. Hij weet er veel van omdat hij daar familie heeft wonen. In Brazilië ziet hij de jongens in fabrieken werken. Als er in Nederland geen plaats is voor boeren,

kunnen ze volgens hem beter emigreren, dan naar de fabriek gaan.

Zijn langste periode in Brazilië brengt hij door in Paulista, tot eind 1965. Bij zijn zilveren priesterfeest in 1960 blikt hij tevreden terug: "In twee jaar een nieuwe kerk gebouwd van 12,5 bij 30 meter, het terrein van de kerk ommuurd en grond voor een parochiehuis en banken voor de nieuwe kerk besteld. En weer 1460 m² grond gearrangeerd aan de andere kant van Paulista. Daar moet ik een nieuwe kerk bouwen. Moet, want anders gaan de protestanten me daar een lelijke das omdoen. Ze bouwden met Amerikaanse dollars vijf kerkjes. Toen kwam 'de ouwe' in actie. In alle haast werd een zaal gebouwd, en vijf onderwijzeressen begonnen les te geven. Zelf klauterde ik de heuvels op om de kinderen uit protestantse kerken te halen en ze bij ons te registreren. We lezen er zelfs twee zondagen per maand de mis. Dat is 't ergste; dat we hier duizend dingen

tegelijk moeten doen. Ik preek iedere dag en 's zondags vijf - zes keer, geef zeventien catechismuslessen per week en mijn kapelaans luilakken heus niet. Ze vliegen rond op motoren en ik op een scooter. Wat een probleem. In Brazilië zijn 10.224 paters op 45 miljoen katholieken."

Hetzelfde jaar wordt hij 'provinciaal raadsman' van tweeënnegentig paters, vele parochies, drie seminaries, twee colleges, technische scholen en een verbeteringshuis voor boefjes. In 1963 schrijft hij over een staking bij twee textielfabrieken: "Gaaf het loon van de werkmans met 10% omhoog, dan stijgen de prijzen met 40%. Tweeduizend van de achtduizend kiezers hier stemmen communistisch, niet vanwege hun ideologie maar van honger en uitputting, van wanhoop."

Na een bedeltocht in de VS en Canada wordt hij overgeplaatst naar Barreiros, centrum van het suikerriet. Daar wonen duizenden communisten. "Ze maakten het me moeilijk. Maar ik

zwom met mijn kromme benen tegen de stroom in. Ik begon les te geven op scholen, stichtte een normaalschool met nonnen. Ze begonnen te luisteren. Toen kwam de revolutie. Het leger kreeg de macht. Maar als ze de levensstandaard niet verbeteren, zullen de communisten zeker terugkomen. Toen alles rustig was, mocht ik terug naar mijn goede, ouwe Paulista, maar zonder kapelaan. Een parochiekerk, drie keer vol

op zondag, nog vier andere grote kerken en vijf kapellen. Alles, alles alleen. Als m'n kop zo'n harde boerenkarbonkel niet was, was ik al lang gek geworden." Na enkele maanden wordt hij overgeplaatst naar Abreu en Lima, "waar van het parochiehuis nog maar twee kamers klaar waren en nog geen stoel stond erin. Ik heb in tien dagen nog geen gulden verdiend. Ik heb geen transport. Alleen te voet de berg op en af met mijn

gebroken knieën. In dertig jaar heb ik nooit om een pakketje gevraagd, maar ik heb nog nooit in zo'n armoe gezeten. Dikwijls stroomt het regenwater onder mijn bed door. Ik geloof dat ik er ziek van geworden ben. Ik heb aderverkalking. Maag en lever functioneren slecht. Soms veel pijn. Toch ploegen we door, zoals oude paarden op de Boekelse korenvelden. De wereld is hier mooi en de mensen te arm om slecht te zijn. Een

Bij zijn vertrek naar de missie. "Bidden wij voor elkaar."

dochter sloeg haar moeder een hersenschudding, maar bij de begrafenis zong de gekke meid als een lijster." En: "In zestien dagen heb ik 386 mensen gebiecht, meer dan tweeduizend de communie gegeven, dagelijks twee missen gelezen, zevenentwintig keren gepreekt en zevenentwintig catechismuslessen gegeven, drieëndertig ziekenbiechten gedaan, waar ik soms met twee gebroken benen vier uren voor moest lopen." Hij richt ook nog een jeugdgroep op: "Ik heb er een mooie, moderne zaal voor gebouwd met nette tafeltjes en stoelen, voor toneel, muziek en dans. Zondag werd een van de bloemenmeisjes tot koningin gekroond, met twee prinsessen. En ik moest de eerste dans met hen doen, wat ik netjes gedaan heb. Ook heb ik de laatste maand nog in een groot drama 'Een universiteitsstudent sterft voor 8' met hen meegespeeld. En nu gaan we 'Edith Stein in de gaskamer' opvoeren waar ik ook weer een rol in speel. Maar ik geef hen ook Engels, drie keer per week. Geef hun iedere zondag een gespecialiseerde conferentie over wereldactualiteiten. Ik heb ook een liturgische groep, mijn voorlezers in de kerk. Leden geven gratis les aan analfabeten en gaan met mij alle zieken af."

In 1969 schrijft hij over de grote evangelisatie: "Heb al in veertig straten 's avonds een mis gedaan. Daar komt de buurt op af. Na het evangelie worden er vragen gesteld. Dan wordt er goed gedebatteerd. De week voor

de goede week zal onze aartsbisschop, de bekende Dom Helder Camara, iedere avond voor de radio preken. Dan zullen alle radio's van Abreu en Lima op volle toeren draaien." Datzelfde jaar schrijft hij over stijgende honger: "Kinderen gaan in processie naar de hemel van de honger. Ik deel eens per maand eten en kleren uit, maar weet bij St. Jorie niet hoe het te betalen. Wat moet je doen voor de honderden, de duizenden? En dan te weten dat we 11 augustus ons zeventigste jaar ingaan. Naar Holland durf ik niet te gaan, want dan kom ik in de kist terecht." In 1970 meldt hij een nieuwe ramp. Tijdens de zondagsmis is hij bestolen door de chef van jeugdbeweging, de zwarte organist, die de jeugd tegen hem opstookt.

Na een vakantie in Boekel wordt 'padre Norberto' in 1972 door mensen van Abreu van het vliegveld afgehaald en gehuldigd. Er is persoonlijke rampspoed; hij wordt door de doktoren op een streng dieet gezet, maar ook goed nieuws: "Abreu en Lima groeit en bloeit, met nieuwe huizen, scholen en winkels én met armoe. Mijn school van Sociale Werken marcheert goed met zo'n 230 leerlingen en negen leraressen. Er wordt druk huisbezoek gedaan in de parochie. We hebben veertien goede catechisten. Gisteren gaven we een feestmaal aan zesentwintig bedelaars. Ik ben een grote stenen put aan het maken in een straat, waar ze het water ver moe-

ten halen. De allerarmsten hebben een verlaten terrein van 50 ha bezet en zeker vierhonderd zijn er lemen hutten aan het bouwen."

In 1973 wordt hij geope-reerd in Nijmegen en wordt hem ontraden terug te gaan naar de missie. Hij trekt zich terug in de gemeenschap in Asten. Hij schrijft daar nog veel over missie en evangeliseren. In de morgen van de 21ste maart 1984 wordt hij daar dood aangetroffen, in pyjama zittend op zijn stoel, rustig ingeslapen.